

INHOUD

Inleiding —11

45.000 JAAR V.CHR. TOT VANDAAG

- Het genetische geheugen van Vlaanderen**
(Maarten H.D. Larmuseau) —17
- 200 **De Belgen de dappersten?**
Het geval van de Nerviërs *(Geert De Mol)* —24
- 286 **Carausius: Menapiër, keizer en brexiteer**
(Wouter Dhaeze) —30
- 342 **Van bekende bisschoppen en hun onbekende gelovigen** *(Mathijs Lamberigts)* —36
- 358 **De overwonnen Kempische Franken leggen de basis voor de Merovingische grootmacht**
(Jeroen Wijnendaele) —43
- 700 **Schaapsboeren in de schorren (van de kustvlakte)**
(Dries Tys) —49
- 900 **Boudewijn II en Arnulf I van Vlaanderen**
(Dries Tys) —56
- 1013 **Wat de slag bij Hoegaarden ons vertelt over middeleeuwse grenzen** *(Jelle Lissou)* —63
- 1034 **Ename: intrigerend machtscentrum in de grensstrijd tussen de Duitse keizers en de Vlaamse graven** *(Dirk Callebaut)* —69
- 1100 **Het handelaarsgilde van Sint-Omaars. Of hoe Noord-Franse drinkebroers Vlaanderen op de kaart zetten** *(Jeroen Deploige)* —75
- 1111 **Wizo Flandrensis en Klein Vlaanderen in Wales**
(Gerben Verbrugge) —82

- 1128 **De opmerkelijke speech van Iwein van Aalst**
(*Jelle Haemers*) — 89
- 1188 **Het oudste hospitaalreglement van Vlaanderen**
(*Hannelore Franck*) — 95
- 1212 **This is a man's world. Vrouwelijke erfopvolging in het graafschap Vlaanderen in de dertiende eeuw** (*Els De Paermentier*) — 101
- 1226 **Consternatie in de kanselarij. Johanna, gravin van Vlaanderen, verbiedt haar kanselier nog langer de matrijns van het grafelijke zegel te dragen** (*Els De Paermentier*) — 108
- 1254 **Willem van Rubroek bezoekt het Mongoolse rijk**
(*Michael Limberger*) — 115
- 1306 **De strijd voor solidariteit van Pieter De Coninck**
(*Jelle Haemers*) — 121
- 1356 **De Brabantse steden en edelen kiezen zelf hun hertog** (*Valerie Vrancken*) — 127
- 1400 **Walraversyde en zijn vissers** (*Dries Tys*) — 134
- 1420 **Liesbeth Recmast trouwt stiekem met Jan Peters**
(*Cbanelle Delameillieure*) — 141
- 1420 **De 'Egyptenaren' komen naar Vlaanderen**
(*Hendrik Callewier*) — 147
- 1436 **Een lied van Guillaume Dufay weerklinkt bij de inwijding van de kathedraal van Firenze**
(*Hendrik Callewier*) — 153
- 1438 **Hopbier verovert Vlaanderen** (*Erik Aerts*) — 159
- 1488 **Burgeroorlog in Vlaanderen** (*Jelle Haemers*) — 165
- 1501 **Antwerpen krijgt de smaak van Azië te pakken**
(*Michael Limberger*) — 171
- 1523 **Brugge zet Franciscus Tercianus op de brandstapel wegens sodomie** (*Jonas Roelens*) — 178
- 1526 **De Spaanse humanist Juan Luis Vives publiceert zijn traktaat over armenzorg (*De subventione pauperum – Over de hulpverlening aan armen*)**
(*Erik De Bom*) — 184

- 1543 **Ketters in Leuven** (*Gert Gielis*) —190
- 1544 **De ‘loïst’ Eligius Pruystinck sterft op de brandstapel op het Antwerpse galgenveld**
(*Jonas Van Mulder*) —196
- 1566 **Kans op Beeldenstorm** (*Ruben Suykerbuyk*) —202
- 1589 **Maria Pypelinckx, Rubens’ moeder, keerde uit ballingschap naar Antwerpen terug**
(*Rosine De Dijn*) —208
- 1591 **Jaques de Coutre vertrekt naar Goa**
(*Johan Verberckmoes*) —215
- 1600 **Een nieuwe religieuze wind uit Zuid-Europa**
(*Alexander Soetaert*) —221
- 1604 **Een Troje aan de Noordzee** (*Tim Piceu*) —227
- 1619 **Gramaye, wereldreiziger en -historicus**
(*Violet Soen*) —234
- 1625 **Hoogstraten en Turnhout worden neutraal gebied**
(*Bram De Ridder*) —239
- 1696 **Taalstrijd avant la lettre?** (*An Verscuren*) —245
- 1700 **Hout als energiebron in vroegmodern Vlaanderen**
(*Sander Berghmans & Lies Vervae*) —251
- 1725 **Zoetzuur. Globalisering, suiker en bijen tijdens de achttiende eeuw** (*Tbijs Lambrecht*) —258
- 1754 **De strijd tegen malaria in Vlaanderen.**
Een gelukkig misverstand (*Isabelle Devos*) —264
- 1792 **De laatste martelgang van Philip Mertens**
(*Elwin Hofman*) —270
- 1801 **Lieven Bauwens op de drempel van handelskapitalisme naar industrieel kapitalisme: Vlaams textiel kleurt de hele wereld**
(*Pieter De Reu*) —276
- 1822 **De opening van de Kolonie van Weldadigheid**
(*Eric Vanbaute*) —283
- 1842 **De British Queen in Belgische dienst: de ontwikkeling van Antwerpen als trans-Atlantische migratiehaven** (*Torsten Feys*) —290

- 1845 **La misère des Flandres in trans-Atlantisch perspectief** (*Dieter Bruneel, Esther Beeckaert & Hanne Cottyn*) — 297
- 1846 **Een eerste voorstel tot federalisme in België** (*Olivier Boebme*) — 304
- 1854 **Voedselrellen op de weg naar de globale voedselmarkt** (*Wouter Ronsijn*) — 312
- 1880 **Naïeve slachtoffers of daadkrachtige vrouwen?** (*Thomas Verbruggen*) — 318
- 1887 **De ‘Affaire-Coco’, of hoe wij het recht op ons lichaam verkregen** (*Tinne Claes*) — 324
- 1888 **De geboorte van een wereldhit** (*Piet Creve*) — 330
- 1890 **Bernhard Mayer: selfmade man, anarchist en wereldburger in Brussel** (*Robrecht Declercq*) — 335
- 1892 **Een Belgische hypnosewet** (*Kaat Wils*) — 342
- 1892 **Calorieën op ons bord** (*Peter Scholliers*) — 349
- 1893 **De Brusselse elektriciteitscentrale en de moeizame elektrificatie van Vlaanderen** (*Tobit Vandamme*) — 355
- 1897 **Een ‘Congolese necropool’ verborgen in Tervuren** (*Jeffrey Tyssens*) — 362
- 1900 **Champetters naar China** (*Kristof Smeyers*) — 368
- 1901 **Waarom Limburg niet het Vlaamse Ruhrgebied werd** (*Guy Coppeters*) — 374
- 1909 **De veldtocht van ‘wallonisanten’ en ‘vulgarisateurs’ tegen het tweetalige treinboek** (*Bieke Nouws*) — 380
- 1912 **Van Katanga tot de Kempen: De koloniale wortels van de Vlaamse industrie** (*Robrecht Declercq*) — 386
- 1916 **Een radertje in de oorlogsmachinerie** (*Brigitte Raskin*) — 392
- 1918 **Het eerste nummer van *De Standaard* verschijnt** (*Marc Reynebeau*) — 398
- 1920 **Het indexcijfer van kleinhandelsprijzen gelanceerd** (*Peter Scholliers*) — 404

- 1931 **Steenkoolprotectionisme lokt een Vlaams-Waals debat uit** (*Olivier Boebme*) — 410
- 1937 **Kajotters en kajotsters bestrijden de onzedelijkheid** (*Roeland Hermans*) — 417
- 1938 **Hoe de hardliner Joseph Pholien ondanks zichzelf zorgde voor een humanitair vluchtelingenbeleid in België** (*Frank Caestecker*) — 423
- 1938 **Mechelse communisten voeren ononderbroken drie oorlogen** (*Vincent Scheltiens*) — 430
- 1939 **Een werkloze bediende smeekt om hulp** (*Guy Vanthemsche*) — 437
- 1940 **De executie van Joris van Severen aan de muziekkiosk van Abbeville** (*Dieter Vandenbroucke*) — 443
- 1943 **De Gestapo licht Jeanne Dormaels uit haar bed** (*Marnix Beyen*) — 450
- 1944 **Wehrmachtoberpfarer Otto Gramann en de executies in bezet België** (*Dimitri Roden*) — 456
- 1948 **De schelmenstreek die Vlaanderen heet: de as van Klaas** (*Koen Aerts*) — 463
- 1952 **Thomas Kanza komt naar Leuven** (*Sam De Schutter*) — 469
- 1959 **‘Consumentenvakbonden’ leren Vlamingen shoppen in de Koude Oorlog** (*Giselle Nath*) — 476
- 1960 **Een luchtbrug evacueert 25.000 Belgen uit Congo** (*Guy Vanthemsche*) — 483
- 1960 **Dr. Nand Peeters: de echte vader van de pil** (*Karl van den Broeck*) — 489
- 1962 **Hugo Claus voltooit *De verwondering*** (*Kevin Absillis*) — 496
- 1974 **De echt niet zo bedoelde migratiestop** (*Tina De Gendt*) — 502
- 1989 **Optimisme na de val van de Muur** (*Bart Hellinck*) — 509
- 1998 **Meer of minder asielzoekers? Minder, minder, minder** (*Bart Brinckman*) — 516

INHOUD

- 2010 **Buitenlandse investeringen en de modernisering
van het Antwerpse industriële weefsel**
(Erik Buyst) — 523
- 2017 **Een schandaal dwingt de Brusselse burgemeester
tot ontslag** *(Marc Reynebeau)* — 531

Over de auteurs en de samenstellers — 537

Wegwijzers — 551

Personenregister — 555